

Motiven för en regionreform

OM BEHOVET AV EN NY REGIONINDELNING

Förord

Dagens länsindelning är i princip densamma som Oxenstierna skapade för 400 år sedan. För att fungera optimalt i dag formerar sig län, landsting och myndigheter på olika sätt genom att omvandla landsting till regioner, bilda större regioner eller finna andra samverkansformer över länsgränser.

Regionfrågan har utretts och diskuterats i många år. SKL har länge varit pådrivande om att den regionala indelningen behöver ändras. Nu har regeringen tillsatt Indelningskommittén som senast i augusti 2017 ska föreslå en ny regional indelning av Sverige. Förslaget ska utgå ifrån att senast 2023 dela in Sverige i färre och mer robusta län som kan hantera såväl dagens som framtidens utmaningar.

I rapporten ”Motiven till en regionreform” presenterar SKL bakgrunden till den pågående regionutredningen och hur en ny regional indelning kan ge bättre förutsättningar att möta framtidens utmaningar.

Stockholm i februari 2016

Håkan Sörman, VD

Sveriges Kommuner och Landsting

Innehåll

Sammanfattning	5
1. Inledning	7
2. Dagens arbetssätt	8
2.1 Utveckling av samverkansformer	8
2.2 Dagens sjukvårdssystem	9
2.3 Kostnader i stora respektive små landsting	9
2.4 Kommunernas inflytande	10
3. Framtidens utmaningar	11
4. Huvudmotiven till regionreform.....	12
4.1 Regional och balanserad utveckling i hela landet.....	12
4.2 Bättre utvecklingskraft inom hälso- och sjukvården.....	14
4.3 En tydlig statlig närvaro	15

Sammanfattning

Vår vardag ser i dag radikalt annorlunda ut än när länsgränserna skapades på 1600-talet. De flesta samhällsfrågor berör i dag ofta mer än ett län fast gränserna är intakta. Sedan slutet av 1990-talet har det regionala utvecklingsansvaret i växande utsträckning flyttat från statliga till regionala politiska organ. SKL har länge varit pådrivande om att mer behöver förändras - att den regionala indelningen behöver ses över.

Senast i augusti 2017 ska regeringens tillsatta Indelningskommitté lämna förslag på hur en ny läns- och landstingsindelning kan se ut för att få till stånd förutsättningar för en bättre fungerande regional samhällsorganisation. Förslaget kommer att utgå ifrån att Sverige, senast år 2023, kan delas in i färre och mer robusta län som kan hantera såväl dagens som framtidens utmaningar.

Syftet är att åstadkomma bättre förutsättningar för en:

- ***Regional och balanserad utveckling i hela landet***
Det behövs en bättre och mer jämnt spridd tillväxt i hela landet. Dagens struktur, med ett antal stora och många små arbetsmarknader, är inte långsiktigt hållbar och behöver förändras. Regionreformen skapar bättre förutsättningar och ökar möjligheten för en mer balanserad utveckling som omfattar alla delar av landet genom likvärdiga och mer resursstarka regioner.

De tre storstadsregionerna står idag för mer än hälften av landets befolkning. Större regioner ger generellt en starkare röst och leder till ett ökat inflytande för regionens intressen både nationellt och internationellt. Regionen får dessutom en ökad skattekraft, vilket ger större möjligheter till att kunna kraftsamla, prioritera och genomföra mer omfattande insatser.

- ***Ökad utvecklingskraft inom hälso- och sjukvården***
Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar med en allt äldre befolkning. Syftet med större regioner är att skapa organisationer som är bättre rustade att klara av framtida utmaningar och investeringsbehov. Det handlar bland annat om ett ökat vårdbehov, ökade krav på specialistvård, nödvändig upprustning av lokaler och stora, samordnade investeringar inom digitaliseringen.

Många av dagens landsting kommer i framtiden inte att ha ett tillräckligt befolkningsunderlag för att göra effektiva investeringar eller bedriva forskning och högspecialiserad sjukvård. Landstingens olika storlekar ger därmed ojämlika förutsättningar att garantera tillgång till en likvärdig vård.

- ***Tydlig statlig regional närvaro***

Staten ansvarar för många verksamheter som har stor betydelse för en regional och balanserad utveckling i rikets olika delar. Varje statlig myndighet har dock organiserat sin verksamhet utifrån sina förutsättningar. I princip inga statliga regionala myndigheter har samma geografiska indelning i dag och stämmer således inte heller överens med nuvarande landstings- och länsindelning. En regionreform behövs för att skapa en tydlig statlig närvaro som samverkar med starka regioner i en gemensam geografi.

1. Inledning

SKL har länge varit pådrivande om att den regionala indelningen behöver ändras. Efter många år av olika utredningar och diskussioner har regeringen nu väckt nytt liv i frågan. Senast i augusti 2017 kommer Indelningskommittén att lämna förslag på en ny läns- och landstingsindelning för landet. Förslaget kommer att utgå ifrån att senast år 2023 dela in Sverige i större och färre län för att ge förutsättningar att bättre kunna hantera såväl dagens som framtidens utmaningar.

SKL har en stödjande roll under processen med regionreformen både i förhållande till Indelningskommittén och medlemmarnas gemensamma intressen. SKL undersöker också hur en ny regionbildning kan komma att påverka kommuner, landsting och regioner utifrån olika aspekter.

Syftet med regionreformen är att åstadkomma förutsättningar för en:

- Regional och balanserad utveckling i hela landet
- Ökad utvecklingskraft inom hälso- och sjukvården
- Tydlig statlig närvaro

De tre motiven utvecklas senare i rapporten efter en bakgrundsbeskrivning av dagens samarbetsformer och genomgång av olika utmaningar som landsting och regioner har både nu och än tydligare framöver.

2. Dagens arbetssätt

Av historiska skäl har det övergripande ansvaret för regionens utveckling varit länsstyrelsernas uppgift. Sedan slutet av 1990-talet har dock det regionala utvecklingsansvaret i växande utsträckning anförtrotts politiska organ, vilket stärkt den regionala demokratin och självstyrelsen. Trots förändringen är nuvarande länsgränser dock i princip samma som Oxenstierna skapade på 1600-talet. Men vår vardag ser i dag radikalt annorlunda ut än för cirka 400 år sedan.

2.1 Utveckling av samverkansformer

De flesta samhällsfrågor berör i dag ofta mer än ett län. Invånares vardagsgeografi och räckvidd har ökat och därmed behovet av åtgärder som skapar goda möjligheter till sysselsättning, boende, utbildning, kommunikationer, kultur och rekreation inom en större geografi. Olika former av lösningar har genomförts för att län, landsting och myndigheter ska fungera så optimalt som möjligt:

- Över tid har ansvarsfördelningen mellan staten och landstingen förändrats i decentraliserande riktning. Redan för 15 år sedan bildade Skåne och Västra Götaland större regioner. Erfarenheten från Västra Götalandsregionen är att samverkan blir bredare och mer kraftfull då fler aktörer arbetar mot ett gemensamt mål. Kommuner som tidigare inte har samverkat på grund av tidigare administrativa gränser gör det numera.
- Övriga delar av landet har omvandlat eller är på väg att omvandla landsting till regioner alternativt har hittat andra effektiva samverkanslösningar över länsgränserna.
- Landstingen har tagit över statens ansvar för provinsialläkare, mental-sjukvård, universitetssjukhus, privata läkare och fysioterapeuter som arbetar enligt de nationella taxorna samt läkemedel i öppen vård.
- De tidigare länsmyndigheterna har inordnats i nationella en-myndigheter med en regional organisation i större områden än länen, ofta mellan fyra och tio regioner.
- En rad av länsstyrelsernas uppgifter har koncentrerats till sju länsstyrelser. Dessutom har fem länsstyrelser utsetts till vattenmyndigheter för var sitt vattendistrikt.
- Arbetet med EU:s strukturfonder leds av partnerskap inom åtta NUTS-2 regioner.
- I samband med beslut om medel för vissa större infrastruktursatsningar har landsting, regioner och kommuner agerat gemensamt för att påverka fördelningen – väl medvetna om att enigheten är en förutsättning för att den önskade satsningen ska komma till stånd.
- Sedan lång tid tillbaka samarbetar landstingen kring regionsjukvård inom sex sjukvårdsregioner. Också i en rad andra viktiga framtida utvecklingsfrågor, som till exempel regionala cancercentra och nationella vårdprogram bedrivs arbetet utifrån dessa regioner.

I dagsläget är landstingsindelningen synnerligen asymmetrisk med tre stora landsting (Stockholm, Skåne och Västra Götalandsregionen), som täcker mer än halva befolkningen. Det kan jämföras med att det finns 18 mindre landsting för resten av landet med en halv till strax över fyra procent av befolkningen i respektive landsting/region.

2.2 Dagens sjukvårdssystem

Hälso- och sjukvårdens organisation och arbetsätt är under ständig förändring. I hög grad beror förändringarna på teknisk och medicinsk utveckling, men också på hälso- och sjukvårdspolitiska ställningstaganden och värderingar. Även demografiska förändringar spelar in – inte minst de senaste decenniernas starka ökning av antalet äldre personer.

Vården har genomgått omfattande strukturförändringar. Under 1980-talet fanns mer än 100 000 vårdplatser vid mer än hundra akutsjukhus. Idag finns ca 25 000 vårdplatser vid ett sextiotal akutsjukhus trots en väsentligt större befolkning. Ändå hanteras allt fler och allt äldre patienter och med allt bättre resultat. En övergång till kortare vårdtider och insatser i öppen vård ligger bakom dessa förändringar.

Vårdens uppbyggnad återspeglar i stor utsträckning ett sjukdomspanorama dominerat av akuta tillstånd och resultaten är också synnerligen goda när det gäller tillstånd som hjärtinfarkt och stroke. Samtidigt har sjukdomspanoramat bytt karaktär och domineras i dag av personer med kroniska sjukdomar. De behöver en vård som är anpassad till långa sjukdomsförlopp, med stort behov av kontinuerliga kontakter och där patienten själv är delaktig. För att klara detta bättre har det under lång tid talats om att det krävs en väsentligt förstärkt primärvård. Dessutom krävs ett väsentligt starkare fokus på prevention, eftersom en stor del av de kroniska sjukdomarna är förebyggbara.

2.3 Kostnader i stora respektive små landsting

Ett argument emot en indelning i större regioner som ibland förekommer är att några av de små landstingen idag har lägre kostnader än de stora landstingen. Det man då lyfter fram är de små landsting, som Kalmar, Östergötland och Sörmland, som har lägre så kallade strukturjusterade kostnader, det vill säga med hänsyn tagen till bland annat befolkningens ålderssammansättning, utbildningsnivå och sjukdomsförekomst med mera. Samtidigt finns små landsting med högre strukturjusterade kostnader än de stora, exempelvis Blekinge, Uppsala och Norrbotten.

Om man jämför de tre stora landstingen med de 18 mindre landstingen har de tre stora något lägre strukturjusterade kostnader än de mindre. Skillnaderna är dock små och det finns inget entydigt samband mellan landstingsstorlek och strukturjusterade kostnader.

2.4 Kommunernas inflytande

Kommunernas inflytande över dagens regioner och regionala utveckling ser helt olika ut i landet. På uppdrag av SKL har universitetslektorerna Jörgen Johansson, Halmstads högskola och Lars Niklasson, Linköpings universitet analyserat gränssnittet mellan kommunerna och regionerna i frågor som rör det regionala utvecklingsarbetet i rapporten ”Kommunernas region – kommunernas inflytande i regionen” från 2013.

Lektorernas bild är att kommunernas inflytande i regionerna och hur regionerna är organiserade varierar starkt och har växt fram utifrån faktorer som länens näringsgeografiska struktur, den regionala problembilden, politiska traditioner, storlek och resurser. Det finns alltså i dag ingen given modell att utgå ifrån för hur relationen mellan kommunerna och regionen ska organiseras.

De båda forskarna konstaterar i rapporten att den förmodligen viktigaste faktorn för att bygga en förtroendefull relation mellan kommunerna och regionerna i Skåne och Västra Götaland har varit att båda regionerna har gjort ett tydligt ställningstagande att bygga stora delar av verksamheten på samarbete med kommunerna. I båda länen bildades även kommunförbund eller kommunalförbund vid sidan av regionbildningen för att samordna primärkommunala frågor. Det tycks, enligt forskarna, finnas ett generellt behov av samordning mellan primärkommunerna som inte enbart kan tillgodoses genom nya regionerna.

3. Framtidens utmaningar

Sverige står inför en rad utmaningar som påverkar län och landsting redan i dag och än mer i framtiden. Befolkningen i Sverige åldras. Allt fler blir allt äldre och allt fler kommer att leva länge med kroniska sjukdomar. Antalet personer äldre än 80 år ökar kraftigt de närmaste 15 åren. Det betyder också att den demografiska försörjningskvoten förändras i negativ riktning.

De senaste decennierna har kostnaderna för verksamheten i kommuner och landsting årligen ökat med en procent utöver demografin. Med tanke på hur demografin förändras de närmaste decennierna är det en kostnadsökningstakt som inte är långsiktigt hållbar.

Inte minst landstingen ställs inför stora utmaningar för att få en hanterlig kostnadsutveckling. Det behövs både bättre och mer jämnt spridd tillväxt i hela landet och dessutom ökad effektivitet inom hälso- och sjukvården.

Regionreformen ska möta en rad viktiga samhällsutmaningar, däribland:

- **Den demografiska utvecklingen** som präglas av kraftig urbanisering, åldrande befolkning och snabb befolkningsökning. Utvecklingen har in- neburit en överhettning i storstäderna samtidigt som det finns en ge- nerell brist på kompetent arbetskraft i hela landet.
- **Globaliseringen** som innebär att kapitalflöden och investeringar över nationsgränser ökar liksom handel, resande och migration. Globali- seringen ökar omvandlingstrycket i ekonomin och skärper konkurren- sen för de svenska företagen.
- **Att skapa hållbarhet för klimat, miljö och energi** genom att till- godose den nuvarande generationens behov utan att äventyra kom- mande generationers möjligheter. Det handlar om att begränsa ut- släppen av växthusgaser och att utveckla produktions- och energi- systemet så att beroendet av fossil energi minskar.
- **Att skapa en inkluderande tillväxt**, det vill säga att tillväxtens för- delar kommer hela landet och alla invånare till del.

4. Huvudmotiven till regionreform

SKL stödjer regeringens avsikt att bilda robusta och slagkraftiga regioner som kan hantera framtidens utmaningar. Utifrån utmaningarna kan bakgrunden till regionreformen sammanfattas i tre huvudmotiv med olika undermotiv.

4.1 Regional och balanserad utveckling i hela landet

Att skapa jobb och tillväxt

Det behövs en bättre och mer jämnt spridd tillväxt i hela landet. Dagens struktur, med ett antal stora och många små arbetsmarknader, är inte långsiktigt hållbar och behöver förändras. De små arbetsmarknadsregionerna tenderar att inte vara tillräckligt stora för att till exempel förse näringslivet och den offentliga sektorn med den kompetens som behövs.

En utveckling utan framväxten av stora funktionella arbetsmarknader på flera ställen i landet – kommer med stor sannolikhet innebära att urbaniseringen fortsätter som tidigare. Generellt behövs därför större regioner för att ge likvärdiga förutsättningar för en regional kraftsamling och investeringar i hela landet.

De regionala förutsättningarna för tillväxt och utveckling varierar. Tillväxtpolitiken måste därför bygga på den kunskap som finns regionalt med ett ökat utrymme för regionala bedömningar och beslut. Arbetet skulle sannolikt underlättas om det kunde ske inom en indelning med större och likvärdiga regioner. Större regioner kan ha kapacitet att ta fram underlag utifrån regionens egna möjligheter och förutsättningar i olika typer av planeringssituationer för att få genomslag såväl nationellt som internationellt.

Det svenska näringslivet, som arbetar i en allt hårdare global konkurrens, behöver likvärdiga institutionella förutsättningar i hela Sverige som stärker dess konkurrenskraft. Det finns samtidigt ett ömsesidigt samband mellan ett konkurrenskraftigt näringsliv och det svenska välståndet. Företagen behöver utbildad arbetskraft, tillgång till forskning, kollektivtrafik, transportsystem och mycket annat som den offentliga sektorn tillhandahåller. I gengäld genererar företagen jobb och skatter som betalar den offentliga verksamheten.

På uppdrag av SKL har Dan Hjalmarsson skrivit rapporten ”Global konkurrenskraft, välstånd och regional kraftsamling” som tar upp vad stora regioner kan betyda för Sverige och Sveriges fortsatta välstånd. I rapporten redovisas att företagandet i den globala konkurrensen har en mycket uttalad tendens att söka sig till stora och dynamiska arbetsmarknader där det finns ett omfattande utbud av offentliga och privata tjänster, kompetens, forskningsresurser och ett omfattande kultur- och nöjesliv.

Anpassning till en förändrad vardag

En ny indelning i större och därmed färre regioner möjliggör en bättre anpassning till människors vardag. Vi rör oss i dag över betydligt större geografiska områden än tidigare. Det innebär att de flesta samhällsfrågor i vardagen berör

mer än ett län - hur vi bor, arbetar, studerar, reser och använder både privat och offentlig service. Större regioner innebär att såväl geografiska som administrativa gränser minskar i betydelse, vilket underlättar för den enskilde att söka jobb inom ett större område och att öka sin anställningsbarhet genom ett bättre anpassat utbildningsutbud. Robusta och mer slagkraftiga regioner ökar förutsättningarna för en långsiktig samhällsplanering, inte minst när det gäller infrastruktur och kollektivtrafik.

Skatteunderlag ger handlingskraft

En större befolkning innebär ökad skattekraft vilket möjliggör mer omfattande insatser och ökade möjligheter att kraftsamla och att prioritera. Det skapar i sin tur bättre möjligheter att växla upp egna resurser för tillväxtarbete inklusive statliga tillväxtanslag och medel från EU:s olika fonder med de resurser som kommuner, näringsliv, myndigheter samt universitet och högskolor satsar.

En starkare röst

Idag har vart och ett av de tre storstadslänen mer än en miljon invånare och tillsammans drygt hälften av landets befolkning. Övriga 18 län har vardera mellan cirka 4,4 och en halv procent av landets invånare, vilket ger ett klart mindre inflytande vid diskussioner och förhandlingar om olika frågor. Större befolkning innebär ett ökat inflytande för regionen som samhällsaktör och bättre möjligheter att få gehör för regionens intressen nationellt och internationellt. Det har betydelse när statliga resurser ska fördelas till olika regioner och ändamål eller när spelregler och utvecklingsprogram för hälso- och sjukvård och det regionala tillväxtarbetet ska utformas. Det är också viktigt i nationella och internationella nätverk och organisationer. Det handlar även om att stärka förtroendet för den egna regionen och att synliggöra dess styrkor och resurser.

En av slutsatserna i rapporten ”Demokrati och regionstorlek – tänkbara konsekvenser av en ny regionindelning” som utarbetats av Bo Per Larsson på uppdrag av SKL är att större regioner ökar möjligheterna att stärka den regionala demokratin. Större regioner med en mer funktionell indelning och en ökad systemkapacitet har bättre förutsättningar att förverkliga folkviljan än dagens landsting och regioner. Dessutom visar erfarenheterna från Västra Götaland och Skåne att medborgarnas inflytande kan öka i stora regioner med ett vidgat uppdrag.

Samtidigt visar rapporten att större regioner ställs inför samma utmaningar som dagens landsting och regioner när det gäller att utveckla den regionala demokratin. De behöver stärka den medborgerliga förankringen genom olika former av dialog med regionens medborgare och integrera medborgardialogen i regionernas styrprocess. De behöver ta ansvar för och tillgodose behov i alla delar av en stor region och utveckla samspelet med kommunerna för att skapa ett gemensamt ansvarstagande för den nya regionen. Större regioner behöver också skapa goda förutsättningar för att de förtroendevalda ska kunna företräda regionens medborgare. De förtroendevalda måste vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Samtidigt måste regionerna skapa arbetsformer så att de förtroendevalda kan bearbeta och foga samman

sina gemensamma kunskaper och erfarenheter till en helhetssyn och utveckla digitala mötesformer för att motverka att tiden för resor till och från sammanträden ökar.

4.2 Bättre utvecklingskraft inom hälso- och sjukvården

Snabb kunskapsutveckling

Kunskapsutvecklingen inom vården är snabb. Det gör det till en stor utmaning att se till att den senaste och bästa kunskapen kommer till användning i hela landet. I takt med ökad transparens kring geografiska och socioekonomiska skillnader ökar trycket på att se till att den bästa vården kommer alla till del i hela landet på ett jämlikt sätt. Därför pågår också en tydlig regionaliseringsprocess i syfte att i hela landet få genomslag för den bästa kunskapen.

Landstingen har, med de sex sjukvårdsregionerna som grund, bildat nationella grupper för bland annat stroke, diabetes, KOL, levnadsvanor och psykisk hälsa. Syftet är att gemensamt utforma nationella behandlingsrekommendationer och vårdprogram för att åstadkomma ökad effektivitet och jämlikhet.

Den nationella samordningen förutsätter att kunskapsorganisationen i varje landsting har kapacitet och kompetens att medverka i implementering, uppföljning och förbättringsarbeten, vilket underlättas av större regioner.

Ökad specialisering

Kunskapsutvecklingen leder till ökad specialisering och subspecialisering, vilket i sin tur ökar komplexiteten i omhändertagandet av enskilda patienter. I ökad grad krävs insatser från flera olika specialister i en enskild patients vård och ofta är ett tiotal specialister från olika yrkesgrupper organiserade i team. Till exempel kräver många cancerdiagnoser insatser från kirurgi, onkologi, patologi och radiologi.

Den ökade specialiseringen och komplexiteten i framtidens sjukvård innebär att specialiserad vård kommer att behöva koncentreras till färre ställen. Den slutsatsen drar även den nyligen avslutade utredningen om högspecialiserad vård. Men koncentrationen gäller inte bara den högspecialiserade vården. Forskning visar också på nödvändigheten av tillräckliga volymer både för att uppnå hög kvalitet och för att med statistisk säkerhet kunna mäta och utvärdera resultat. Ökad koncentration blir lättare att hantera inom ramen för en indelning med större regioner.

Inom större landsting är förutsättningarna bättre att skapa tillräckligt stora och hållbara enheter som kan hantera geografiska och socioekonomiska påfrestningar. Olikheter i strukturella förutsättningar kan därigenom lättare hanteras inom stora regioner än med flera små.

Det är tydligt att landstingens behov av att samordna sig ökar. På område efter område utgår samordningen från de sex sjukvårdsregionerna. Det är idag en bitvis långsam process, som hela tiden måste ske i två steg eftersom vart och ett av landstingen måste fatta beslut även för egen del. Med färre landsting skulle

denna process kunna ske snabbare samtidigt som transparensen ökar och det politiska ansvaret blir tydligare.

Den medicinska forskningen förutsätter nära samspel med vården

Forskningen inom hälso- och sjukvård är av stor betydelse och förutsätter ett effektivt samspel mellan olika lärosäten, landsting och kommuner och näringsliv som bidrar med kompetens och infrastruktur.

En indelning med större landsting kan innebära bättre förutsättningar att kunna erbjuda attraktiva arbetsplatser och kunna attrahera nationella och internationella talanger, vilket i sin tur stärker den svenska vårdforskningens position. Med stora regioner skulle alla ha tillgång till universitetssjukhus inom den egna regionen.

Stora investeringsbehov

Digitaliseringen som präglar samhället i stort har bara snuddat vid vården. Missnöjet med dagens IT-stöd är därför utbrett bland vårdens personal liksom hos invånare och patienter. Vare sig sätten att få kontakt med vården, att ha långvarig kontakt med vården för personer med kroniska sjukdomar, få vård på distans, eller att få ett handfast stöd för levnadsvanor som minskar risken för sjukdom, har i någon väsentlig grad påverkats av den digitalisering som i övrigt präglar samhället. Det kommer att krävas stora och samordnade investeringar för att på ett enhetligt sätt digitalisera vården.

Även när det gäller byggnader väntar omfattande investeringar i lokaler de kommande decennierna. Det handlar dels om bättre möjligheter till fungerande logistik och att skapa bättre möjligheter till isolering av patienter i syfte att minska smittspridning.

Små landsting kan ha för liten kritisk massa och ekonomi för att klara framtidens stora investeringsbehov. Investeringarna behöver dessutom samordnas över landstingsgränser för att bli maximalt effektiva, vilket kan vara svårare i nuvarande struktur.

4.3 En tydlig statlig närvaro

Staten ansvarar för många verksamheter som har stor betydelse för en regional och balanserad utveckling i landets olika delar. Varje statlig myndighet har dock organiserat sin verksamhet utifrån de förutsättningar som finns för den egna verksamheten, vilket har lett till en statlig regional förvaltning som är spretig och överskådlig. I princip inga statliga regionala myndigheter har samma regionala indelning i dag.

Genom inrättande av så kallade enmyndigheter har statens närvaro på den regionala nivån ytterligare försvagats, vilket i sin tur resulterat i att statens möjligheter att uppträda samlat och entydig på den regionala nivån ytterligare försämrats. Utvecklingen har betydelse för såväl förtroendet för staten på den regionala nivån som för en balanserad tillväxt och utveckling för alla delar av riket.

SKL:s kongress har redan 2011 föreslagit att statliga myndigheter med samver-
kansbehov med kommuner och landsting får en gemensam indelning som an-
passas efter regionernas indelning. Regionreformen handlar om att skapa en
ändamålsenlig samhällsorganisation där en tydlig statlig närvaro samverkar med
starka regionala självstyrelseorgan.

Motiven för en regionreform

Om behovet av en ny regionindelning

SKL har länge varit pådrivande om att den regionala indelningen behöver ändras. Efter många år av olika utredningar och diskussioner har regeringen nu väckt nytt liv i frågan. SKL har en stödjande roll under processen med regionreformen både i förhållande till Indelningskommittén och medlemmarnas gemensamma intressen.

I rapporten ”Motiven för regionreformen” presenterar SKL bakgrunden till den pågående regionutredningen och hur en ny regional indelning kan ge bättre förutsättningar att möta framtidens utmaningar.

Rapporten belyser dagens samverkansformer för regioner och landsting samt dagens och framtidens utmaningar för sektorn.

SKL ser att en regionreform är nödvändig för att ge bättre förutsättningar för en:

- Regional och balanserad utveckling i hela landet
- Ökad utvecklingskraft inom hälso- och sjukvården
- Tydlig statlig närvaro

I rapporten utvecklas de tre huvudmotiven ur olika aspekter.

Upplysningar om innehållet
Lisbet Mellgren, lisbet.mellgren@skl.se

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2016
ISBN: 978-91-7585-324-6
Text: Håkan Brynielsson och Roger Molin, SKL
Produktion: Lena Grönros, SKL

Beställ eller ladda ner på webbutik.skl.se. ISBN 978-91-7585-324-6